

NĀKOŠĀS DIENAS UN DIENAS TIRGU ATTĪSTĪBA – EIROPA UN BALTIJA

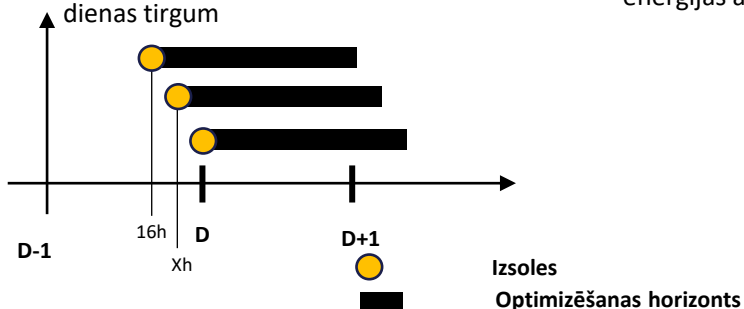
*Alnis Bāliņš,
Elektroenerģijas tirgus attīstības un
integrācijas daļas vadītājs*

- Lielāka AER, patēriņa elastības un akumulācijas iekļaušanās tirgū pieprasa dinamiskāku pieprasījuma un piedāvājuma balansu.
- Pieaugošā ražošanas un patēriņa volatilitāte pastiprina nepieciešamību nodrošināt tirdzniecību tuvāk reālajam laikam.
- Ievērojot, ka dienas tirgus spēlēs svarīgāku lomu, būs jāpārskata dienas izsoles un tās sadarbība ar nākošās dienas tirgu.

Nākošās dienas un dienas tirgu savienošana

- Pakāpeniska atteikšanās no stingra nodalījuma starp nākošās dienas un dienas tirgiem
- Izveidojoties robustam dienas tirgum, to var izmantot par aizvietotāju nākošās dienas tirgum

Vairāk dienas izsoles

Dienas tirgus izsoles var nodrošināt precīzāku un patiesāku cenas izveidi, lielāku likviditāti un labāku pārvades jaudu izmantošanu izaicinājumos, kas saistīti ar pieaugošo lomu mainīgajiem jaunajiem enerģijas avotiem.

Īsāka laika produkti un mazāki tirdzniecības solījumu (bid) izmēri

- Smalkāka laika granalitātes produkti atvieglo piekļūšanu tirgum jauniem enerģijas avotiem (baterijas), izmantojot to elastību.
- Mazāki tirdzniecības solījumu (bid) izmēri veicina tirgus piekļuvi mazākiem izkļiedētiem enerģijas avotiem.
- Digitalizēšana veicinās šādu produktu ieviešanu.

- Izrietoši no (i) Regulas par elektroenerģijas iekšējo tirgu, (ii) Regulas par jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadību un (iii) Regulas – par elektroenerģijas balansēšanu prasībām PSO un NETO kopīgi ir uzsākušas strādāt pie prasības nodrošināt **15 min tirgus laika vienības darbību arī nākošās dienas tirgū.**
- Visi regulatori un ACER ir izteikuši pozīciju, ka **15 minūšu nākošās dienas tirgus izšķirtspēju vajadzētu ieviest pakāpeniski**, pakārtojot valstu gatavībai un to noteiktajiem ISP 15 ieviešanas mērķiem.
- Projekta darbs tiek organizēts PSO un NEMO kopējā Eiropas vienotā nākošās dienas tirgus savienošanas pārvaldības ietvaros – **(*Single Day Ahead Coupling – SDAC*)**.
- Projekta darbs tikai pašos pirmsākumos ar mērķi nodrošināt prasības izpildi līdz **2023. gada beigām.**
- Baltijā kā reģionā būs nepieciešams izveidot lokālās (reģionālās) ieviešanas projektu.

XBID 2. VIĻŅA "GO-LIVE" - 19. NOVEMBRIS 2019 – DARBĪBA VEIKSMĪGA

LIP		Participants	Foreseen allocation
15	AT-CZ, AT-SI, AT-HU, BG-RO, CZ-DE, CZ-PL, DE-PL, HR-SI, HR-HU, HU-RO	NEMOs: BSP, Cropex, EPEX, HUPX, IBEX, Nord Pool, OPCOM, OTE TSOs: 50Hertz, APG, CEPS, ELES, ESO, HOPS, MAVIR, PSE, Tranelectrica, TTG	<ul style="list-style-type: none"> • Implicit • Implicit & Explicit for HR-SI border
16	LT-PL, PL-SE	NEMOs: Nord Pool, TGE TSOs: Litgrid, PSE, Svk	Implicit

- Operational
- Operational, part of 2nd wave
- 2nd wave

- Visi Eiropas PSO un NEMO ir uzsākuši darbu pie dienas starpzonu jaudas cenas noteikšanas – Dienas Izsoles (***Intraday Auctions – IDA***), pēc analogijas ar nākošās dienas tirgus darbības principiem.
- Projekta darbs tiek organizēts PSO un NEMO kopējā Eiropas vienotā tekošās dienas tirgus savienošanas pārvaldības ietvaros – (***Single Intra Day Coupling – SIDC***).
- Projekta darbs tikai pašos pirmsākumos ar mērķi nodrošināt prasības izpildi **2022. gada otrajā pusē**.
- Baltijas PSO ir uzsākuši diskusiju pie prasības nodrošināt **15 min tirgus laika vienības darbību dienas tirgū arī Baltijas tirgū ar mērķi nodrošināt tās pieejamību līdz ISP 15 ieviešanai Baltijā**.

- ACER apstiprinātā Algoritmu metodoloģija apraksta arī IDA atbilstoši Regulas par jaudas piešķiršanas un pārslodzes vadību 37.5 punkta prasībām. Tā paredz 3 secīgas izsoles:

# IDA	Izsoles laiks	Piegādes laiks
IDA1	D-1 15:00	D 00:00 – D+1 00:00
IDA2	D-1 22:00	D 00:00 – D+1 00:00
IDA3	D 10:00	D 12:00 – D+1 00:00

- Pēc visus PSO un NETO priekšlikuma un nodrošinot to pašu produktu un funkcionalitāšu pieejamību, ACER atbalsta tā paša algoritma un infrastruktūras izmantošanu kāda tiek izmantota nākošās dienas tirgus savienošanai (SDAC).
- SIDC ir uzsācis kopēju visu PSO un NETO projektu, kas izvērtē IDA darbības modeli. Tas nodrošinās integrētu risinājumu dienas tirgum, iekļaujot un nodrošinot IDA un nepārtraukto tirdzniecību.
- SIDC kopīgi ar SDAC izstrādā detalizētas prasības attiecībā uz izmantojamā Euphemia/PMB izmaiņām, lai nodrošinātu efektīvu un nepārtrauktu algoritma darbību SDAC un SIDC prasībām.
- Pašlaik plānots pabeigt darbus uz **2022. gada beigām**.

enerģija kustībā

